

CAMPUS - LÉT

"CAMPUS-LÉT" A DEBRECENI EGYETEMEN: CSOPORTOK ÉS CSOPORTKULTÚRÁK Műhelykonferencia

Dr. Tóbiás László
Társadalmi cselekvés
– ahogy egyetemisták gyakorolták és jövőjükben látják

**Interprofesszionális szemléletű
közösségi szociális munkára felkészítés alternatívái
című, TÁMOP-5.4.4-09/2/C-2009-0006 Útitársak
pályázati projekt**

Értelmezésünkben a szociális munka

tágabb megközelítésű célja, olyan integrált társadalmi működés kialakításában és fenntartásában való részvétel, mely nem okoz egyes embereknek, csoportoknak hátrányokat, károkat,

szűkebb célja pedig azok segítése, akik mégis elszenvednek hátrányokat, károkat.

A mi társadalmi felelősségvállalásunk

általános társadalomformálás:
diplomások képzéséhez való hozzájárulásunk

saját képzéseink

interprofesszionális

Dr. Tóbiás László: Egyetemisták társadalmi érzékenysége és tapasztalata

TÁMOP-5.4.4-09/2/C-2009-0006, Útitársak projekt

Felmérés segítői attitűdökről, társadalmi érzékenységről

Dr. Nárai Márta - Dr. Tóbiás László

Minta	Évfolyamonként					Összesen:
Szakok	I.	II.	III.	IV.	V.	
Szociális szakok						34
ifjúságsegítő	17					17
szociális munka	17					17
Egészségügyi szakok						61
ápoló	25					25
ápoló/szülésznő	2					2
egészségügyi szervező	21					21
képi diagnosztika	8					8
szülésznő	5					5
Önkéntes segítő gyakornokok						35
építőmérnök		2	5		2	9
gépészmérnök	1	13		3		17
jogász		5	2			7
mechatronika		1				1
villamosmérnök		1				1
Összesen	94	22	7	3	2	130

Vizsgálat témakörei

Alapvető személyes adatok

Személyes társadalmi részvétel

- vallási közösségi
- társadalmi szervezeti
- önkéntesként
- nem formalizált segítség

Személyes kapcsolat segítségre szoruló csoportokkal

- találkozott-e, ha igen, milyen csoporttal
- egyetemen tanult szakmája előtt látott feladat
- személyes aktivitás terve

Motívumok

- segítő szakosok esetében a szak,
- többiek esetében az Önkéntes segítő gyakorlat választásakor.

Értékek

- társadalomban legfontosabbnak látott,
- legfontosabb személyesek.

Személyes társadalmi részvétel

Aktivitás típusa	N	%
Soha semmilyen módon nem volt aktív	70	53,0
Informális segítői tapasztalata	15	11,4
Formális önkéntességben tapasztalata van	12	9,1
Vallási közösségi tapasztalata van	8	6,1
Társadalmi szervezeti tapasztalata van	7	5,3
Társadalmi szervezeti + informális	5	3,8
Vallási + informális	4	3,0
Formális + informális	2	1,5
Társadalmi szervezeti + formális	2	1,5
Vallási + formális	2	1,5
Vallási + szervezeti	2	1,5
Vallási + informális + formális	1	0,8
Vallási + szervezeti + informális	1	0,8
Vallási + szervezeti + formális	1	0,8
Összesen	132	100

Nem formális segítő tevékenységek – összesen 38 említés

Gyerekelügyelet	6
Nagyszülőnek	6
Takarítás	6
Szülő munkájában, családi vállalkozásban	3
Főzés	2
Házimunka	2
Kerti munka	3
Gondoskodás idős szomszédról	1
Gyümölcs szüret	1
Háztartás vezetésében	1
Időslátogatás	1
Karbantartás	1
Korrepetál	1
Közreműködés a falusi rendezvényekben	1
Levelet angolra fordít	1
Mosás	1
Mosogatás	1
Orosz idősek segítése	1

Nem formális segítő tevékenységek kezdeményezők szerint

Segítő tevékenység	Kezdeményező									
	Saját maga	Szülő	Nagyszülő	Családi tradíció	Ismeretlen	Nagynéni	Önkormányzat	Plébános	N. v.	Összesen
Házimunka	11	4	1							16
Gyerekefelügyelet	5					1			1	7
Nagyszülő gondozása	5								1	6
Szülő munkájában, családi vállalkozásban	1	1		1						3
Időslátogatás, szomszédgondozás		1						1		2
Levél angolul	1									1
közreműködés a falusi rendezvényekben							1			1
Orosz idősök segítése			1							1
Korrepetál					1					1
Összesen	23	6	2	1	1	1	1	1	2	38

Választás motívumai

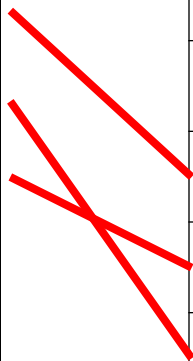
35 nem segítő szakos hallgató		
	Gyak.	Ért.
1. Saját személyiségét akarja fejleszteni	25	3,4
2. Kreditek	22	2,9
3. Érdeklődés valamely problémás csoport iránt	18	2,9
4. Szolgáltató szervezetek belső működésére	13	3,4
5. Gyakorlati hely megismerése	12	2,8
6. Másokért való tevékenykedés természetes	12	2,8
7. Érdeklődés ellátás, szolgáltatás módszereivel kapcsolatban	12	2,4
8. Szolidaritás rászorulókkal	9	3,8
9. Szakmája gyakorlásához tapasztalat	8	3,4

34 segítő szakos hallgató		
	Gyak.	Ért.
1. Segíteni szeretne a rászorulóknak	22	4,2
2. Érdekli a társadalom, az emberek	19	3,2
3. Saját személyiségét akarja fejleszteni	17	3,2
4. Érdeklődés valamely problémás csoport iránt	15	2,5
5. Diploma szerzés okán	14	2,6
6. Ismerőse már van ezen a pályán	10	1,6
7. Szereti az embereket	9	2,9
8. Érdeklődik valamely szolgáltatás felől	6	2,8
9. Szolidaritás rászorulókkal	5	3

Választás motívumai

35 nem segítő szakos hallgató		
	Gyak.	Ért.
1. Saját személyiségét akarja fejleszteni	25	3,4
2. Kreditek	22	2,9
3. Érdeklődés valamely problémás csoport iránt	18	2,9
4. Szolgáltató szervezetek belső működésére	13	3,4
5. Gyakorlati hely megismerése	12	2,8
6. Másokért való tevékenykedés természetes	12	2,8
7. Érdeklődés ellátás, szolgáltatás módszereivel kapcsolatban	12	2,4
8. Szolidaritás rászorulókkal	9	3,8
9. Szakmája gyakorlásához tapasztalat	8	3,4

34 segítő szakos hallgató		
	Gyak.	Ért.
1. Segíteni szeretne a rászorulóknak	22	4,2
2. Érdeklí a társadalom, az emberek	19	3,2
3. Saját személyiségét akarja fejleszteni	17	3,2
4. Érdeklődés valamely problémás csoport iránt	15	2,5
5. Diploma szerzés okán	14	2,6
6. Ismerőse már van ezen a pályán	10	1,6
7. Szereti az embereket	9	2,9
8. Érdeklődik valamely szolgáltatás felől	6	2,8
9. Szolidaritás rászorulókkal	5	3

Választás motívumai

35 nem segítő szakos hallgató		
	Gyak.	Ért.
1. Saját személyiségét akarja fejleszteni	25	3,4
2. Kreditek	22	2,9
3. Érdeklődés valamely problémás csoport iránt	18	2,9
4. Szolgáltató szervezetek belső működésére	13	3,4
5. Gyakorlati hely megismerése	12	2,8
6. Másokért való tevékenykedés természetes	12	2,8
7. Érdeklődés ellátás, szolgáltatás módszereivel kapcsolatban	12	2,4
8. Szolidaritás rászorulókkal	9	3,8
9. Szakmája gyakorlásához tapasztalat	8	3,4

34 segítő szakos hallgató		
	Gyak.	Ért.
1. Segíteni szeretne a rászorulóknak	22	4,2
2. Érdeklí a társadalom, az emberek	19	3,2
3. Saját személyiségét akarja fejleszteni	17	3,2
4. Érdeklődés valamely problémás csoport iránt	15	2,5
5. Diploma szerzés okán	14	2,6
6. Ismerőse már van ezen a pályán	10	1,6
7. Szereti az embereket	9	2,9
8. Érdeklődik valamely szolgáltatás felől	6	2,8
9. Szolidaritás rászorulókkal	5	3

Az önkéntes segítő gyakorlat választásának motívumai

35 hallgató válaszaiban

	Érték	Gyakoriság
1. Ismerőse valamely segítségre szoruló csoport tagja	4,3	4
2. Egyéb	4	1
3. Szolidaritás rászorulókkal	3,8	9
4. Saját személyiségét akarja fejleszteni	3,4	25
4. Szolgáltató szervezetek belső működésére	3,4	13
4. Szakmája gyakorlásához tapasztalat	3,4	8

Tanult szakma és önmaga felelősségvállalása segítségre szoruló csoportokért

	Önkéntes segítő gyakornok N=34		Egészségügyis N=61		Összesen N=95	
	Szakma	Önmaga	Szakma	Önmaga	Szakma	Önmaga
Segítségre szoruló csoport						
Fogyatékkal élők, tartós betegek	3	1	17	10	20	11
Gyermekek nevelők		1	11	4	11	5
Hajléktalanok	1		5	2	6	2
Idősek	3	1	14	10	17	11
Szolgáltatáshiányos településeken élők	1		2	2	3	2
Kirekesztett csoportok			2	1	2	1
Munkanélküliek	3	3	2		5	3
Romák			4	3	4	3
Szegények		2	3	1	3	3
Szenvedélybetegek		2	13	2	13	4
Veszélyeztetett gyerekek	1		5	2	6	2

Bármely csoporttal szemben személyes felelősséget vállalók összesen	29
Segítségre szoruló csoporttal, személlyel rendszeres kapcsolatban állt összesen	43
Személyes felelősségvállalása olyan csoportra irányul, amellyel korábban rendszeres kapcsolatban állt	3 (mind ápoló)

Megállapítások, következtetések 1.:

- válaszadóink 53,4% soha nem volt sem vallási közösség, sem társadalmi szervezet tagja, és nem végzett sem formális önkéntes, sem informális segítő tevékenységet,**
- válaszadóink 11,4%-a válaszolta azt, hogy valamikor is végzett segítő tevékenységet, a megnevezett 38 tevékenységből 32 a háromgenerációs (a nagyszülők minden leszármazóját és azok családtagjait felölelő) családon belül valósul meg. (Ez a családi munkamegosztásról, szerepekről alkotott kép vizsgálatát is felveti vizsgálati irányként.)**

Megállapítások, következtetések 2.:

•a nem segítő szakos hallgatók esetében az Önkéntes segítő gyakorlat esetében a válaszolók 3/5-e, a segítő szakos hallgatók fele jelölte meg fontos döntési motívumként, 3,4 illetve 3,2 átlagos súllyal saját személyisége fejlesztési célját. Ez feltűnően egybevág Czike Klára és Bartal Anna Mária (2005) eredményével, amivel az önkéntesek között nevezték meg az „új típusú önkéntesség” motívumát. Esetünkben ez a motívum az interprofesszionális kurzusok iránti fogadókészséget valószínűsíti. Illetve mind a szociális, mind a más szakos hallgatók esetében lehet ezzel a motívummal mint a képzéseinkkel szembeni igénnyel számolni, továbbá a képzések felkínálásakor is utat nyithatunk a hallgatókhoz, ha ilyen igényeikre hivatkozunk.

Megállapítások, következtetések 3.:

- A szociális szakmák által segített csoportokkal való foglalkozásban a hallgatók alig tulajdonítanak saját választott szakmaiknak feladatot, s még kevésbé saját maguknak. Az alacsony elemszám miatt nem tudjuk vizsgálni, hogy van-e együttállás e feladatlátás és a társadalmi aktivitásban szerzett tapasztalat között, de más vizsgálatok eredményei alapján ezt feltételezhetjük.**
- A segítségre szoruló személlyel, csoporttal való rendszeres kapcsolat és a jövőbeni személyes felelősségvállalás között is igen gyenge kapcsolatot találtunk, így azt sem tételezhetjük fel, hogy önmagukban a tapasztalatoknak mozgósító erejük lenne.**
- Mindenesetre ez számunkra azt jelenti, hogy az egyetem előtti életből hozott tudásokra nem számíthatunk a társadalmi felelősségvállalás és az aktív állampolgáriság tekintetében, így az ilyen irányú szemléletformálás – úgy is, mint az interprofesszionális működés feltétele – kialakítása is a mi feladatunk az egyetemen.**

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Tóbiás László

tlaszlo@sze.hu